ՓՈՒՆՉ

ՕՐԱԳԻՐ

10 փարայ

Պօշիս բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ արծաթի Մէճիտ դիտի վճարէ. փոքր թերթերու 100 թուոց համար՝ մօտ. իսկ գաւառաց մէջ 30 ըրշ. դարձեալ 100 թուոց համար. բայց հասցէին տարբերութիւնն ալ միայն երկու արծաթի Մէճիտ. եւ հատը 40 փրդ.

Յանձնուելման տուգը 40 փրդ է մէկ անգամի համար. իսկ աւելիին առկարկութիւն կը շինէ։

Օրագրիս վերաբերեալ գրութիւնք դիտը է ուղղել առ Տնօրէնն Կ. Պօշիս Սահմուտ փաշա Թիւրքի խան Յարի յարկ թիւ. 26 Քալֆայեանի Տղոյտան։

ԹԻՒ 60 ՈՒՐԲԱԹ 18 ՕԳՈՍՏՈՍ 1872

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երկկ դարձեալ միանալով կրօնական ու քաղաքական ժողովները՝ խառն ժողովով կազմելին և հետեւեալ որոշումներն ըրին։

Ա.

Նկատելով որ Աղթամարայ կաթողիկոսական խնդիրն բազմաթիւ տարիներէ հետէ անլոյծ մնացած է, և Աղթամարայ պէս ընդարձակ վիճակ մը անօրք և անդլուխ մնալով օր յօրէ կվատթարանայ, և բողոքներ ու գանգատներ կըլլան ժողովրդեան կողմանէ, և միանգամայն վերաքննութիւն կպահանջուի խնդրոյն համար, – որոշեր է որ յանձնաժողովոյ մի միջոցաւ խնդրոյն բոլոր հանգամանաց ու պարագայից վրայ մանրամասն տեղեկագիր մի չինուի, և եւրեսիօլոգական ընդհանուր ժողովոյ ներկայանայ, ինչպէս որոշուած է։

Յանձնաժողովոյն անդամք են՝

Տ. Թադէոս Ս. Աբգեպիսկոպոս
Տ. Նիկողայոս Ս. Աբգեպիսկոպոս
Տ. Մատթէոս վարդ. Իզմիրլեան
Տ. Հմայեակ » Ա. յաղմալեան
Տ. Յարութիւն քահանայ Ղալաթիոյ
Բարթող էֆէնտի Քիւրքճիպաշեան
Բարսեղ » Հալաճեան

Այս յանձնաժողովոյն պիտի ներկայանան յիշեալ խնդրոյն վերաբերեալ ամեն տեսակ գրութիւնք։

Կյուսամք, որ այս անգամ վերջապէս կկարգադրուի այս խնդիրը, նորանոր դժուարութիւնք երեւան չհանելով։

Բ.

Ըստ խնդրանաց և թախանձանաց ընդհանուր վիճակայնոց Պիլեճիկի, որոշուեցաւ որ բէօթահէայի առաջնորդ գերապատիւ Տ. Յովհէփ Ս. Աբգեպիսկոպոս երթայ Պիլեճիկ, և բէօթահէայի առաջնորդութիւնն ալ վրան մնայ, բայց բէօթահէայի ոչ քաղաքական և ոչ կրօնական գործոյ չմիջամտէ, մինչեւ որ Սահմանադրութիւնը ճշդիւ և անթերի գործադրուի յիշեալ վիճակին մէջ, և վիճակայնոց կամքն ըստ օրինի յայտնուի առաջնորդական ընտրութեան համար։

Այս առթիւ, խառն ժողովն նկատողութեան առնելով թէ բէօթահէայի դերեթէ բոլոր ժողովրդեան կողմանէ գանգատ ու բողոք կըլլայ Սահմանադրութեան ճշդիւ չգործադրուելուն համար, որոշեր է որ գործադրութեան պաշտօնով հոն դանուող վարդապետին տեղ ուրիշ վարդապետ մի ղրկել, և նորա միջոցաւ գործադրել Սահմանադրութիւնը։

Ակնարկեմք, թէ բէօթահէայի վի-

ճակին համար խառն ժողովոյ ըրած այս որոշումներն կրնան օրինաւորութիւնը ի մտոյ հաստատել նոյն վիճակին մէջ, և խաղաղութիւնն ու սէրը վերադարձնել, որ բաւական ժամանակէ հետէ հեռացած են ի մեծ վնաս մեր բաղմաթիւ աղգայնոց։

Խառն ժողովը ի հարկէ մտերիմ Պրուսայու խնդրոյն համար ալ դոհացուցիչ տնօրինութիւն մի կընէ։ Պրուսայի աղդայինք ալ մերն են, և նոցա ձայնն ալ պէտք է լսելի լինի։ Առաջնորդական խնդրոյն երկար ժամանակ անլոյծ մնալն քիչ վնասուց պատճառ չեղաւ Պրուսայի վիճակի ազգայնոց համար։ Տարի ու կէս է որ եղբայր եղբօր դէմ առելութեամբ կվարուին այս պատճառաւ։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղիմայ կառավարիչ անուանեցաւ Պօլսոյ քաղաքապետ Պէքիմ պէյ։

Պօլսոյ քաղաքապետութեան պաշտօնն ալ Երուսաղիմայ նախորդ կառավարիչ Ասլի փաշայի յանձնուեցաւ։

— Ձինուորական գործոց նախկին պաշտօնեայ Հիւսէյին Ավնի փաշա Յորեքշաբթի օրը կայսերական հրամանաւ պատիւ ունեցաւ տեսակցիլ Թասսա Միւշիրի բարձրապատիւ Եուսուֆ Իզզէտտին էֆենտիի հետ։

— Լոնտոնի օսմանեան դեսպան Մուսուրուս փաշա մտերիմ Բ. Դրան հրամանաւ մայրաքաղաքս պիտի դայ։

— Պօլսոյ ոստիկանաց նախորդ վերատեսուչ Քեամիմ պէյի կղզեաց Գայմագամ անուանելն երկմ ծանուցինք։ Ի վերջոյ լսացանք թէ հրաժարեր է այս պաշտօնէն։

— Ձինուորական Լրագրոյն նախորդ խմբագիր Ահմէտ Միտհաթ էֆէնտիի խմբագրութեամբ Տէվր անուն տաճկական լրագրոյ մի հրատարակութիւնն սկսաւ երեկ։

— Տաճկաստանի մէջ օտարաց կալուածատիրութեան համար Բ. Դրան սահմանած պայմանադիրն, Անգլիոյ, Գաղղիոյ, Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Պելճիոյ, Սպանիոյ, Շուէտի և Տանիմարքայի կառավարութեանց կողմանէ ընդունուած ու տորագրուած լինելով այս անգամ կայսերական կառավարութեան կողմանէ բոլոր դաւառները հրամանագիր ղրկուելոյաւ, որ օտարաց տացուածքը եղող բայց այլոց վրայ դտնուող կալուածագրերն եթէ տէրերուն կողմանէ կրնայ վրայ դարձնել ուզուի՝ պէտք եղած դործողութիւնը կատարեն սահմանեալ ծախքն ընդունելով։

Մայրաքաղաքիս համար ալ եղաւ անցեալներն այսպիսի յայտարարութիւն մի։

Իւսկիւտարի մէջ երեք դիշեր է որ հետզհետէ հրդեհի դէպքեր պատահելով, ժողովրդեան յուզման պատճառ կլինին։

Երեկ դիշեր ժամը 3 ին տաճնները եչենիմահալլէի վերի կողմերը պատահեցաւ, բայց անյապաղ օգնութեանց շնորհիւ առաջքն առնուեցաւ։

Յորեքշաբթի դիշեր ալ Թօփհանէլի օղլի փափաղեան Մկրտիչ էֆէնտիի առուն ու խոհարանը այրեցան։ Կըսուի թէ ձիապանը դինով ըլլալով սիկառը յարդանոցը նետեր է։

Երեքշաբթի դիշեր ալ Սէլամլըկ թաղը Ս. Թաչ եկեղեցւոյն փողոցը փափաղեան Մ. Յարութիւն էֆէնտիի տանը մէջ դէպք մի պատահեր է, սակայն մէջի դտնուողները շուտով իմանալով յաջողեր են առաջքն առնուլ։

Ինչպէս կտեսնուի, այս բոլոր դէպքերուն պատճառը՝ մի միայն անգդու-

չութիւնն եղած է։ Ցաւալի է նկատել որ մինչդեռ հրդեհի արկածներուն ձերգած աղետալի տեսարանները տակաւին մեր աչաց առջեւ են, դարձեալ պէտք եղած զգուշութիւնը չըլլար։

Կըսուի, թէ Պերլինի մէջ երեք կայսերաց տեսութեան առեն, Աւըստրիոյ կայսրը գերմանական կայսրութեան յատուկ թագն հանդիսիւ և հրապարակաւ պիտի մատուցանէ Կիյոմ կայսեր։

— Մարիտաէն օգոստոս 14–26 թուականով եկած հեռագիր մի սուտ կհանէ ամպոտամիութեան դարձեալ երեւան ելնելուն լուրը։

Ցիշեալ քաղաքէն քաշուած հեռագիր մ՛ալ, նորընծաւր երեսփոխանաց մեծագոյն մասին՝ ներկայ կառավարութեան կուսակից դառնուիլն կծանուցանէ։

— Գերմանիոյ կայսրութիւնը գաղղիայէն առած գանձէն մէկ միլիոն անգղիական ոսկի Լոնտոնի պանքային տուած էր առ ի պահ։ Այս անգամ նոյն դուռնարն ալ առեր և Պերլինի վոխադրեր է։

— Մօտերս Ռուսաց Աղեկսանդր կայսեր կողմանէ պաշտօնակալ մի փարիզ գնացեր և Պ. Թիէրի հետ տեսնուեր է, սակայն յայտնի չէ ինչ նպատակ ունեցեր նալն։ կկարծուի, թէ Աղեկսանդր կայսեր կծանուցանէ թէ երեք կայսերաց ընելիք տեսակցութիւնը գաղղիոյ դէմ որ և է չար նպատակ չունի։

— Գաղղիոյ հասարակապետութեան արտաքին գործոց նախարդ պաշտօնեայ Պ. Ժիւլ Ֆաւր իւր նախկին արուեստն այսինքն փաստաբանութիւնը գործադրել սկսեր է։ Անցեալները դատի մի համար եղեռնադատ բարձրագոյն ատեանին ներկայացած լինելով, շատ մարդիկ խառներ են նորա ճարտարախօսութիւնը լսելու համար։

— Նաբոլէոնի կայսրութեան կործանման, և հասարակապետութեան վերահաստատութեան տարեդարձին օրն մերձ լինելով գաղղիացիք ուղեր են հանդէս կատարելու համար պատրաստութիւն տեսնել, բայց կառավարութիւնը հաճութիւն չէ տուեր, և բոլոր դաւառաց քաղաքապետական խորհրդոց պատուէր ղրկեր է որ թոյլ չտան այս առթիւ հանդէս և ոեւն կատարել։

Կառավարութիւնն այս արգելքն ըրած է, հարկաւ նախատեսելով որ անկարգութիւնք և թերեւս յուզմունք ու կռիւք կպատահին, քանի որ բոլոր գաղղիացիք առ հասարակ հասարակապետութեան կուսակից չեն, և տակաւին կգտնուին թագաւորական ու կայսերական կուսակցութենէ բաղմաթիւ անձինք։

— Անգղիոյ կառավարութիւնը մինչեւ հիմայ 15 հազար լիրա իրրեւ ծախք վճարեր է, Ալապամայի խնդրոյն կարգադրութեան համար ձգնովա կազմուած դեսպանաժողովոյն համար։

Այս կառավարութիւնը մինչեւ հիմայ 400 հազար լիրա ալ ուրիշ խնդրոյ մի կարգադրութեան համար ծախք ըրած է։ Այս խնդիրն ալ դարձեալ Ամերիկայի հետ է. Անգղիա հիւսիսային Ամերիկայի մէջ երկիր մ՛ունի, և սահմանաց որոշման համար քանի մի տարիներէ հետ կբանակցի յատուկ պաշտօնակալաց միջոցաւ, բայց դեռ կարգադրուած չէ, և չգիտցուիր թէ քանի տարիէն պիտի կարգադրուի։

— Աւստրիոյ կառավարութեան կողմանէ երկրին բոլոր կուսակալութեանց հրամանագիր ղրկուեր է, որ ժողովրդեան պատուէրներն չքնդունել բռնութեայն հալածեալ ճիզվիթները։

— Անցեալ 1871ին սեպտեմբերէն մինչեւ յայիս 2 միլիոն 690 հազար հակ (պալեա) բամպակ դուրս ղրկուեր է

Ամերիկայէն, գրեթէ 2 միլիոնը Անգղիա երթալով։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ԴԺՈՂՔԷՆ ՓԱԽԱԾ ՄԱՐԴ ՄԸ

ԿԱՄ

ԴԺՈՂԽՈՑ ՄՈՒՐՀԱՆԴԱԿԸ

կը ծախուի կամուրջի գլխուն պարաքան՝ գինն 2 ղրուշ։ 3

Պետրոս Դուրեանի գործոց հրատարակիչ մասնաժողովը ներկայիս կը յայտարարէ այդպիսի բանասիրաց թէ՝ սոյն վաղամեռիկ հեղինակին երկասիրութեանց տպագրութեան ձեռնարկն ի գլուխ հանած է, ինչպէս որ խոստացած էր նախորդ յայտարարութեամբ մը։

Հրատարակութիւնը կը բաղկանայ 500 երես ութածալ հատորէ մը՝ որ կը պարունակէ հինգ ընտիր թատերական և խել մը բանաստեղծական հեղինակութիւններ։

Մէկ հատորոյ գինն է 1¼ արծ. մէճիտ. իսկ բաժանորդաց համար 1 մէճիտ։

Կը ծախուի Գալաֆեան և ամեն գրավաճառաց քով։

Գալաֆեան գրատան մէջ ածան գբներով կը ծախուին հետեւեալները՝

Ա-եռաբան	5 ղ-բ-շ
Եռէջ	5½ »
Եշնի	5½ »
Նաբէկ Աբօեան	6 »
Փոռնչ	10 ֆրա.
Քէրեան հատոր	10 ֆրա.
Հէնրան	» 15 »
Սաղմոս	» 5 ղ-բ-շ

Պատմութիւն հայոց 4 պեռակ – 4 ղ-բ-շ, 5 ղ-բ-շ, 7 ղ-բ-շ, 10 ղ-բ-շ։

Պատմութիւն թուղմայի ոչխարանոց 10 ղ-բ-շ

Գործոց 6 ղ-բ-շ

Մեծ նոր խանի վերի դուռը թիւ 3 սենեակը գաղղիարէն ուսուցչուհին լեզուաց և տումարակալութեան դասախօսութիւն կընայ երեքշաբթի, հինգշաբթի և չաբաթ օրերը։

Դասատուն այցելութեամբ ալ դասախոսութեան կերթայ։ 18

ՏԻՒՐՊԻՆԻ ԱՇԳ

ՎԷ

ՄԱՀՊՈՒՊԵՑԻ ՄԻԼԷԼ

Սիրային և հետաքրքրաշարժ վիպասանութիւն մ'է, որ պիտի բաղկանայ 10 տեսարէնէ շաբաթ առ շաբաթ հրատարակուելով։ Իւրաքանչիւր տեսարին գինը 2 ղուրուշ է։

ԻԼԱՆ

Ամերիկան տիւ թատիլէրինէն օրուան եկեղեցւոյ սենեակն պէրու Տէրի սատեփոսէ քէսալի չէրկի խլէյէն Ս. խաչատուրեան վկ. Սահակեան նամ տօքթօրլար ազատ չիրքէթ խլէյուզ, պունատան պէօյլէ Պահէզգալուսունտա Պօղոսաճէնընէն գարշըսընտա նումէրօ 3 մաղազատա տիշճէ օլան հէր կէօնա ամէրիկաթլուրը իճրա խլէմէքտէ տիրլէր վէ Ս. խաչատուրեան սալը կիւնէլէրի սաաթ պէշէ տէք գաալ-քէօյտէ միւսիւ Փօլըն էֆէնտիէնէ տէ գազար կիւնէլէրի իւսկիւտարա Սէլամսըզ ճատտէսի քէնտի խանէնտէ, վէ Կ. Սահակեան տախի բազար կիւնէլէրի եէնի-գափու եօլտա Լանկա ճատտէսի նումէրօ 16 քէնտի խանէնտէ սաաթ եէտիյէտէք պուլունմազտա օլտուգլարընը բաղկէթլու միչիմէրիլէրինէ խոսսէթէն իլան խոէրլէր։ 19

ՏՆՕՐԷՆ ԵԻ ՏԷՐ

Հ. Ս. Ա Լ Ա Ճ Ա Ճ Է Ա Ն

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՑՈՎՍԷՓ ԳՈՂԵՑԵԱՆ
ԱՂ. Պօշիս Փիւզըճի խան ջարիյարկ թիւ. 26